

IK, NET EEN KONIJN? Pfft. Ik ben zwaarder en groter, mijn oren (met zwarte puntjes) zijn langer en als ik ren, houd ik mijn staartje recht. Mijn jongen lopen al binnen een dag zelf, terwijl die **KONIJNENKINDERS** daar weken over doen. Ik leef alleen, konijnen met elkaar. Oké, we horen bij dezelfde familie, de dubbeltandigen. We hebben natuurlijk die hazenlip en zijn allebei bruin. En, o ja, ook ik eet mijn eigen poep. Maar verder: zo verschillend!

Haas

SOORT zoogdier > haasachtige > hazen en konijnen > *Lepus* > *Lepus europaeus*
WAAR Europa, van noordelijk Spanje tot zuidelijk Scandinavië, tot in delen van noordelijk Midden-Oosten en oostelijk tot in Siberië. Geïntroduceerd in Zuid-Amerika, Noord-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland.
KOP-ROMPLENGTE 55-68 centimeter
STAART 7,5-14 centimeter
GEWICHT 3,5-5 kilo
LEEFTIJD tot meer dan 10 jaar, 75 procent sterft in het eerste levensjaar
AANTAL onbekend
BESCHERMINGSSTATUS niet bedreigd wereldwijd; gevoelig in Nederland

MIJN VERRE voorouders woonden op de Centraal-Aziatische steppen. Na de laatste ijstijd verspreiden ze zich met het verdwijnen van de bossen naar West-Europa. Nu leef ik op jullie akkers en weilanden in de polder. Ik ben een **PLANTENETER**, verzot op wel 63 verschillende soorten wilde kruiden en grassen, en eet ook jullie gewassen. Ik heb heggetjes, bosranden en struiken nodig om in te schuilen, maar die zijn er steeds minder. Ik heb het moeilijk. Waarom is de jacht op mij nog steeds niet helemaal verboden?

OM **VIJANDEN** te ontlopen, maak ik een 'leger': een ondiepe kuil waarin ik me verberg. Ruik ik gevaar, dan druk ik me plat, met mijn oren tegen mijn lichaam gedrukt, en vertrouw op mijn **SCHUTKLEUR**. Wedden dat je me niet ziet? Komt een vijand

MIJN PAARTIJD begint al in februari en loopt tot eind zomer, en dan heb ik het druk met mannetjes van me af boksen. Letterlijk. Vroeger dachten jullie dat mannetjes tegen elkaar vochten om de vrouwtjes. Dat gebeurt ook (soms met flinke verwondingen tot gevolg) maar als je hazen ziet '**BOKSEN**', dan is dat meestal een vrouwtje dat nog geen zin heeft in... eh, nou, je snapt het wel. Ik ben zes weken zwanger. In een jaar tijd krijg ik drie keer twee of drie haasjes. Die zoog ik één keer per dag, een uur na zonsopgang. Zo kan een roofdier ze haast niet opmerken. Na een maand moeten ze het zelf rooien.

MIJN **GEKKE** voorjaarscapriolen – mijn sprongen van wel 3,5 meter – hebben vast de Engelse uitdrukking 'zo gek als een maartse haas' in het leven geroepen. Jullie vinden mij maar

mysterieus. Misschien omdat ik vooral in het donker actief ben? Nog meer dan het konijn verbinden jullie mij met de maan. Een groep hazen in maanlicht zouden eigenlijk dansende **HEKSEN** zijn, zo dachten mensen in de 17de eeuw...

EN **WAT** te denken van de paashaas die eieren brengt? Nou, die is toch echt verzonnen, waarschijnlijk in de 19de eeuw. Maar hazen staan al lang symbool voor **VRUCHTBAARHEID** en een nieuw begin – lang voor Christenen hun paasfeest begonnen te vieren. *Eos* in het Grieks betekent 'dageraad', *austr* in het Oudnoors 'oosten', waar de zon opkomt, dus de nieuwe dag begint. En laat nu het Engelse *Easter* en Duitse *Ostern* allebei Pasen betekenen.

SOORT zoogdier > haasachtige > hazen
en konijnen > *Oryctolagus* > *Oryctolagus*
cuniculus

WAAR oorspronkelijk Spanje, Portugal,
Zuid-Frankrijk, tegenwoordig
praktisch wereldwijd geïntroduceerd,
weinig in Zuid-Amerika.

KOP-ROMPLENGTE
35-50 centimeter

STAARTLENGTE 4-8 centimeter

GEWICHT tot 1,6 kilo

LEEFTIJD gem. 1,5, max. 5 jaar

AANTAL onbekend

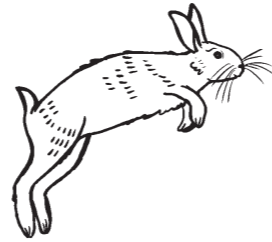
BESCHERMINGSSTATUS
bedreigd wereldwijd;
gevoelig in Nederland

MENSEN VINDEN MIJ
er lief uitzien, met
mijn wipstaartje, lange,
zachte oren en grote ogen. Hou-
den jullie daarom mijn tamme
soortgenoot als huisdier? Maar
waarom vaak alleen in een hokje?
Ik ben juist zo **SOCIAAL**. In mijn
hol – soms een oud vossenhol of
een dassenburcht – leef ik samen
met wel tien familieleden. Samen
met mijn man bestier ik de boel.

ALLE KAMERS en gangen
zijn aangenaam koel. Zweeten
kan ik niet. Mijn lichaamstempe-
ratuur regel ik via bloedvaten in
mijn oren en **VOORPOOTJES**,
of door sneller te ademen. Pas
in de schemering kom ik tevoor-
schijn. Vaak woon ik in zandige
grond, dat graaft prettig. Je ziet
me ook in weilanden, langs wegen
en dijken, de duinen, zelfs op een
industrieterrein. Als het maar niet
te nat is. Mijn gebied markeer ik
met geurstoffen, door met mijn
kin over de grond te wrijven.

OORSPRONKELIJK kom ik
uit Spanje. 3.000 jaar gele-
den troffen de **FENICIËRS** daar
nogal veel van mijn soortgenoten
aan. Ze vonden mij op een klip-
das lijken en noemden de streek
i-spahan-im, het land van de
klipdassen, *Hispania* in het latijn.
Inmiddels leef ik dankzij jullie
wereldwijd.

Konijn

TROUWENS, ik ben géén
knaagdier. Ik heb twee extra
tanden achter mijn bovenste snij-
tanden, zogenaamde stifttanden,
en een gespleten lip. Mijn tanden
groeien altijd, alleen door te eten
slijten ze af. Jullie noemen me een
'kleine grazer'. Als een **MINIKOE**
kortwiek ik mijn omgeving en
houd het gras jong en gezond. Ik
eet grassen, kruiden en akkerge-
wassen, maar ook boombast en
loten en scheuten van planten
– vol eiwitten en makkelijk te ver-
teren. Vocht haal ik uit mijn eten.
Waar ik heel gek op ben: mijn
eigen keutels! Kijk niet zo vies.
In de eerste lading zitten nog veel
voedingsstoffen. En overgeven kan
ik toch niet.

HET IS bij de wilde konij-
nen af, zeggen jullie als ie-
mand veel kinderen heeft.
Nou, vier tot zes keer per jaar
krijg ik een nestje van zo'n vijf
blinde, dove, kale konijntjes. Die
lampreitjes kunnen binnen een
maandje alles zelf, en met negen
maanden kunnen ze al kleintjes
krijgen... Dus er zit wel wat in.
Helaas sterven er ook altijd drie
of vier. Als **MOERKONIJN** zoog
ik ze één keer per dag. Mijn man-
netje, een rammelaar, laat na de
paring helemaal niks meer van
zich horen...

BIJ GEVAAR roffel ik met
mijn sterke poten op de grond
en zigzag terug mijn hol in. Ik heb
veel vijanden – vossen, bunzingen,
hermelijnen en wolven – en leef
kort. Roofvogels eten mijn jongen.
En ik ben bang voor jullie. Geen
wonder! Velen vinden mij een
PLAAG en jagen op mij. Jullie
auto's zijn levensgevaarlijk, net
als die grote landbouwmachines.
En dan die vreselijke ziektes als
myxomatose en vhs die jullie met
al dat reizen meebrengen.

TEGELIJKERTIJD
dragen sommige men-
sen konijnenpootjes als
TALISMAN. In de Chinese die-
renriem sta ik symbool voor (oké,
vanzelfsprekend) vruchtbaarheid
en geluk. Zelfs in de markeringen
op de maan zien jullie mij, het ge-
luktbrengende 'maankonijn'. Maar
zoveel geluk heb ik zelf dus niet...

Fragment uit Eva Moraal & Marieke ten Berge, Polder, Lemniscaat, 2023.
Dit fragment mag enkel gebruikt worden voor educatieve doeleinden en niet verder worden verspreid.